

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про правонаступництво України щодо Української Народної Республіки» (реєстраційний № 5796 від 16.07.2021), внесений на розгляд Верховної Ради України народним депутатом України Савчук О. В.

2. Завдання законопроекту

Метою прийняття законопроекту є визнання, що Україна є правонаступницею Української Народної Республіки за принципом «tabula rasa».

Законопроектом пропонується встановити, що:

суверенітет належить винятково українській нації;

Російська Федерація як правонаступниця колишнього ССРСР є винною у скоєнні злочинів проти українців окупаційним тоталітарним комуністичним режимом в період окупації території України з 21 листопада 1921 року по 23 серпня 1991 року;

Україна має право вимагати від Російській Федерації компенсації за злочини, скоєні проти українців окупаційним тоталітарним комуністичним режимом у період окупації території України з 21 листопада 1921 року по 23 серпня 1991 року;

Україна має право переглянути свої зобов'язання за міжнародними договорами, які до відновлення незалежності України 24 серпня 1991 року уклала Українська ССР як суб'єкт ССРСР, і підтвердити ті, які не суперечать Конституції України, цьому Закону та національним інтересам української держави;

Україна не несе відповідальність за державними боргами Української Народної Республіки;

державним кордоном України є кордон, який станом на 16 липня 1990 року був між Українською ССР і Білоруською ССР, РСФСР, Республікою Молдова та кордон Союзу ССР, що відмежовував територію України від інших держав;

день 22 січня вважається Днем Незалежності України і щорічно відзначати його як державне свято. Рахувати незалежність Української держави з 22 січня 1918 року, з дня проголошення IV Універсалу Центральної Ради Української Народної Республіки, яким відновлено національну державність Української нації.

Також законопроектом передбачається визнати такими, що втратили чинність:

Закон України «Про правонаступництво України»;

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B0400000065FC2E00F4C69200](#)

Підписувач [Марченко Сергій Михайлович](#)

Дійсний з [29.03.2021 10:34:30](#) по [29.03.2023 10:34:30](#)

Міністерство фінансів України

13110-01-3/24047 від 02.08.2021

Постанову Верховної Ради України від 12 вересня 1991 року 1545-XII «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР».

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Відповідно до пояснювальної записки, наданої суб'єктом законодавчої ініціативи, реалізація положень законопроекту не потребує додаткових видатків з державного бюджету.

Разом з тим перегляд Україною своїх зобов'язань за міжнародними договорами, запропонований у законопроекті, може вплинути на видаткову та дохідну частину бюджету, однак розробником не надано відповідних фінансово-економічних розрахунків до проекту акта.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Визначити вартісну величину впливу законопроекту на показники бюджетів неможливо, оскільки до законопроекту не надано відповідних фінансово-економічних обґрунтувань та розрахунків.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту може вплинути на показники державного та місцевих бюджетів у поточному році.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Згідно з Прикінцевими положеннями законопроекту цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування.

Проте відповідно до частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України закони України, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передує плановому, вводяться у дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

Крім того, суб'єктом законодавчої ініціативи відповідно до частини третьої статті 91 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» та частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту не додано фінансово-економічних обґрунтувань та розрахунків, а також пропозицій щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Верховна Рада України приймаючи Основний Закон України керувалася Актом проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року, схваленим 1 грудня 1991 року всенародним голосуванням. Саме вказаним Актом проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України.

Статтею 2 Конституції України визначено, що суверенітет України поширюється на всю її територію. Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною. Відповідно до статті 73 Конституції України виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Також відносини щодо правонаступництва врегульовані міжнародними конвенціями, зокрема Віденською конвенцією про правонаступництво держав щодо договорів 1978 року. Так, відповідно до Конвенції «правонаступництво держав» означає зміну однієї держави іншою у несенні відповідальності за міжнародні відносини якої-небудь території. «Момент правонаступництва держав» означає дату зміни державою-спадкоємницею держави-попередника в несенні відповідальності за міжнародні відносини стосовно до території, що є об'єктом правонаступництва держав.

Законопроектом пропонується встановити, що Україна є правонаступницею Української Народної Республіки, при цьому вона не несе відповідальність за державними боргами держави-попередниці. Суб'єктом законодавчої ініціативи не зазначено обсяг прав та обов'язків, які мають перейти від держави-попередниці до України як правонаступниці.

Також законопроектом передбачається визнати такими, що втратили чинність, Закон України «Про правонаступництво України» та Постанову Верховної Ради України від 12 вересня 1991 року 1545-XII «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР», відповідно до яких Закони Української РСР та інші акти, ухвалені Верховною Радою Української РСР, діють на території України, оскільки вони не суперечать законам України, ухваленим після проголошення незалежності України.

Слід зауважити, що у зв'язку з цим виникає загроза появи прогалів у законодавстві України.

Законопроект не може бути підтриманий Міністерством фінансів України у запропонованій редакції. Законопроект потребує доопрацювання щодо терміну набрання ним чинності. Крім того, до законопроекту необхідно надати фінансово-економічні розрахунки і обґрунтування, а також пропозиції щодо внесення змін до законодавчих актів з метою скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для забезпечення його збалансованості.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО